Goed beslagen nieuwe subsidiepot tegemoet

Frank de Vries

In 2012 werd 975 miljoen euro aan Europese landbouwsubsidies uitbetaald in ons land. Het overgrote deel, 820 miljoen euro, ging als directe inkomenssteun naar boeren, terwijl 97 miljoen euro werd uitgekeerd voor plattelandsbeleid. Aan Europese visserijsubsidies werd 13 miljoen euro uitgekeerd. Met 55 miljard euro totaal is het gemeenschappelijke landbouwbeleid goed voor 42 procent van het EU-budget en is daarmee het grootste landbouwhulpprogramma ter wereld. In de periode 2014 tot 2020 zal de Nederlandse landbouw het jaarlijks met 100 miljoen euro minder moeten klaren.

Voorstanders van landbouwsubsidies wijzen op de noodzaak om de voedselproductie veilig te stellen. Tegenstanders memoreren de boterbergen, wijnplassen, fruithopen en opgeofferde natuurgebieden die plaats moesten maken voor een landbouw in een eentonig landschap. Waren tot de zeventiger jaren van de vorige eeuw de toeslagen gekoppeld aan de productie, nadien kwam er meer relatie met hectares (Macsharry).

Momenteel is de subsidiesteun vanuit Brussel vooral op hectares landbouwgrond geënt, maar dan wel gebaseerd op bedrijfsgegevens uit het verleden. “Dat kan betekenen dat twee buurmannen, beiden met 100 melkkoeien, niet evenveel steun krijgen”, weet Henk Westerhof, specialist regelingen en economie binnen het bedrijf ComponentAgro. Westerhof kent de nieuwe op komst zijnde Europese subsidieregelingen als geen ander, want hij bestudeerd ze al ruim tien jaar. Westerhof: “We gaan toe naar een situatie dat iedereen hetzelfde hectarebedrag aan steun krijgt, zonder dat historische gegevens een rol spelen in de berekening. Dus ook fruittelers en varkenshouders met grond krijgen in de toekomst recht op hectaresteun.”

Politiek

Eind juni 2013 lag er een getekend EU-akkoord over de toekomstige subsidieregelingen. Vervolgens moeten deze regelingen nog vertaald worden in een sluitende verordening die na een akkoord wordt omgezet in uitvoeringsverordeningen, weet Westerhof. Zoals het er nu naar uitziet komt staatsecretaris Sharon Dijksma van Landbouw november aanstaande met een kamerbrief waarin de nationale keuzes, gegeven het Europese subsidiebeleid, bekend worden gemaakt.

Volgens directeur Arno Vroegindeweij van ComponentAgro ziet het er naar uit dat intensieve melkveebedrijven achteruit gaan in steun. “In onze eerste berekeningen gaan we uit van een terugval van circa 600 euro subsidie per hectare naar zo’n 375 euro.” Westerhof voorziet een basispremie van zo’n 250 euro en daar bovenop een vergroeningspremie van 125 euro per hectare. Van de totale subsidiepot voor Nederlandse boeren (circa 720 miljoen euro in 2014) staat nu al vast dat een derde deel naar vergroening moet. Westerhof weet dat aan de basispremie op landenniveau nog wat gesleuteld kan worden afhankelijk van de keuzes die ons parlement maakt.

NIEUWE GLB

Arno Vroegindeweij (l.) en Henk Westerhof zijn klaar voor de nieuwe subsidieregels.

Foto: Frank de Vries

Westerhof: “Als Nederland kiest voor een grote afroming van gerichte hectaresubsidies door duurzame stallen en landbouwmachines met GPS (Precision Farming) maximaal te subsidiëren, kan daardoor het basisbedrag van hectaresteun wel 40 à 50 euro per hectare dalen. Datzelfde kan gebeuren als er extra steun voor kwetsbare landbouwgebieden wordt ingeruimd. Directeur Vroegindeweij ziet de ‘vergroening’ van de subsidies als een verkoopargument aan de belastingbetalende burgers om aan te geven dat landbouwsubsidies nog steeds relevant zijn.

Huur en verhuur

In Nederland wordt van de 2 miljoen hectares beschikbaar landbouwareaal zo’n 250.000 hectares onderling verhuurd. “Met de komst van een nieuw elan in de subsidiepotten is er commotie ontstaan bij huurders en met name verhuurders over toekomstig huren van landbouwgrond”, aldus Westerhof. “Dat is absoluut niet nodig en zelfs slecht voor je als je reguliere bedrijfsvoering er onder gaat lijden om niet te huren of verhuren.” Westerhof pleit wel voor het contractueel goed regelen bij welke partij subsidies vanaf 2015 terecht moeten komen. “Je moet voorkomen dat de huurder zonder meer de toeslagrechten in zijn schoot krijgt geworpen terwijl de huurprijs daar geen rekening mee houdt.” In 2015 zal het de huurder zijn die de nieuwe toeslagrechten krijgt toegewezen. Gaat de grond na die tijd terug naar de verhuurder, dan moeten partijen regelen dat het op deze grond ontstane toeslagrecht ook meegaat naar de verhuurder. Westerhof benadrukt dit van te voeren goed te regelen.

Anticiperen

Vaststaat dat het toekomstige gemeenschappelijke landbouwbeleid op de schop is genomen en het daarom als boer nodig is je goed voor te bereiden op wijzigingen. Zo adviseert Westerhof, voor zover dat nog niet het geval is, om de inschrijving bij de Kamer van Koophandel in orde te hebben en vervolgens te communiceren met de Dienst Regelingen. “Pas dan ben je een partij die aanspraak kan maken op de toekomstige bedrijfstoeslag.” Ook voor de vleeskalversector heeft Westerhof een advies. “Zo’n kleine 200 kalverhouders zonder landbouwgrond maakt tot heden aanspraak op bijzondere toeslagrechten. Die rechten vallen weg omdat de uitbetaalbasis het aantal hectares landbouwgrond wordt. Daarom adviseer ik deze groep boeren om minimaal 1 hectare landbouwgrond aan te werven en die voor 2015 in gebruik te nemen.”

Dan nog het punt van de vergroening. Dit onderwerp heeft als rode draad door al het politieke gesteggel in Brussel gelopen: het nieuwe landbouwbeleid moest als kapstok de vergroening krijgen. In maart 2013 hebben de regeringsleiders van de EU-landen gezamenlijk besloten dat de vergroening niet ten koste mag gaan van de landbouwproductie, er is immers wereldwijd voedselschaarste. Zo zullen bedrijven met meer dan 75 procent grasland van hun totale landbouwareaal in de nieuwe situatie vrijgesteld worden van vergroening. “Concreet wil deze regel zeggen dat het gros van de melkveehouders is vrijgesteld van vergroening, terwijl ze wel de vergroeningspremie ontvangen”, weet Westerhof. Bij de vergroening zijn nog een aantal zaken niet geheel uitgekristalliseerd. Zo is wel bekend dat houtwallen meetellen voor groen, maar of sloten en slootkanten ook meetellen is nog niet duidelijk. “Vooral akkerbouwers met veel sloten en lange slootkanten willen natuurlijk dat die oppervlaktes meetellen als groen, zodat ze geen kostbare landbouwgrond hoeven af te staan.”

Recent is er in het Brusselse een lobby opgestart door diverse politieke partijen om de vergroeningseisen op z’n minst met een jaar uit te stellen.

DERDE DEEL VAN EU-SUBSIDIE MOET NAAR ‘VERGROENING’

vab Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs

Agenda

Tweedaagse Köln - Frankfurt

Tijdens deze korte reis zakken we in twee dagen de Rijn af naar de regio om Köln en Frankfurt. We bezoeken verschillende Duitse bedrijven in de agrobusiness die een eigen visie op hun afzetmarkt hebben.

Datum: 10-10-2013, 8.00-21.00 uur
Locatie: Eltville am Rhein
Kosten: € 375,00 excl. btw
Meer informatie: www.vabnet.nl

Studiebijeenkomst

(Meer) Liquiditeit in de varkenshouderij (beurs Hardenberg)

Datum: 22-10-2013, 15.00-19.30
Locatie: Hardenberg, tijdens de veehouderijbeurs
Kosten: € 180,00 excl. btw voor leden en € 360,00 voor niet-leden

Najaarsseminar

‘Geld als water’ – voorafgaand jaarvergadering

Datum: 07-11-2013, 13.00-20.00
Locatie: Lunteren of omgeving
Kosten: € 180,00 excl. btw
(€ 360 voor niet-leden)

Jaarvergadering VAB

Datum: 07-11-2013, 13:00-14:15
Locatie: Lunteren of omgeving
Kosten: geen; alleen toegang voor leden